

Sander de Kramer vond zijn redding in tien jarig zoontje

'Ik wilde sterven in Afrika'

Tien jaar geleden trouwden **SANDER DE KRAMER** en zijn **WENDY**, maar een huwelijksreis kwam er nooit van. Net als een kindje samen. Beiden zijn uiteindelijk alsnog afgevinkt op de wensenlijst en blijken zelfs Sanders redding te zijn geweest. Op uitnodiging van **PRIVÉ** en **MSC Cruises** beleefde het gezin een vakantie die zij, ondanks hun passie voor reizen, nog niet eerder hadden meegemaakt. 'Weet je wat wij hadden? Wil je het echt weten? Keuzestress!'

Door FRANK WAALS
Foto's ANDY SMULDERS

De afgelopen jaren is duizendpoot **SANDER DE KRAMER** (52) uitgegroeid tot vaste tafelgast in **De Oranje-zomer** en **De Oranjewinter** en ook bij **ESPN** en **Viaplay** laat hij regelmatig zijn licht schijnen over sporten als voetbal en Formule 1. De Telegraaf-columnist, weldoener, tv- en radiopresentator en voormalig **Wie Is De Mol**'er redde met gevaar voor eigen leven kindsclaven uit de diamantmijnen van Sierra Leone. Onlangs genoot hij van een geheel verzorgde familievakantie op het pas gedoopte cruiseschip **MSC World America**.

'Lekker man. Je hebt hier gewoon een glijbaan waarmee je zo ongeveer van de twaalfde verdieping naar de vierde kunt sjezen en op een reusachtige schommel kieper je haast over de reling. Dat hebben ze afgekeken van eenzelfde soort

'Ik zou mijn eigen leven opofferen om dat van anderen beter te maken'

PRIVÉ
EXCLUSIEF

schommel op de A'dam Toren in Amsterdam.'

Had je met die waslijst aan activiteiten überhaupt wel tijd om op reis te gaan?

'Jawel, joh. Daar plannen we gewoon omheen. Dit was gewoon te mooi om te laten liggen. Ik heb eigenlijk helemaal geen luxe nodig in mijn leven, maar het een keer op deze manier ervaren was wel fantastisch. Vooral voor die kleine van ons: **KRIJN** (10). Je las vroeger in sprookjes toch wel eens over Luilekkerland? Dit is nou echt mijn voorstelling daarvan.'

Waarom?

'Weet je wat wij hadden? Wil je het echt weten? Keuzestress! Je kunt hier alles, je mag hier alles. Er komt geen einde aan de ultimeluxe en alles blijft ook maar voorradig. Ik heb ook overal gebruik van gemaakt. Volgens mij liep mijn vrouw Wendy op een gegeven moment rond met een gezichtsmasker van Tiramisu, luiderde onze zoon Krijn op een bedje van ananas en poetste ik mijn tanden met piña colada. Deze plek is het walhalla voor gezinnen, waarbij het allerliefste MSC-personeel je langs de mooiste plaatsen ter wereld voert. De meeste mensen sparen er jaren voor om zoiets te kunnen doen. Ik bedoel; botsauto's rijden op een cruiseschip en luieren onder je parasol op de Bahama's, dat komt normaal gesproken toch alleen maar in de Donald Duck voor?'

Je loopt hier zelfs rond met een rugtas bedrukt met die figuren.

'Omdat Donald Duckjes voor mij een vorm van escape zijn. In Duckstad is er nooit ellende. In Duckstad komt alles goed. Nu is deze reis lekker ontspannen, maar als ik voor mijn werk naar oorlogsgebieden ga, dan neem ik altijd een stapel van die boekjes mee. Dat te lezen geeft me wat rust in de bittere ernst die ik op dat soort plekken aantref. Deze reis is andere koek. **WENDY** (49) en ik zijn tien jaar geleden getrouwd door toenmalig burgemeester van Rotterdam **AHMED ABOUTALEB**. Deze cruise voelt als de huwelijksreis waar we toen geen tijd voor had-

Sander de Kramer met zijn vrouw Wendy en hun zoon Krijn.

Vader en zoon in een botsauto op een cruiseschip!

den. Binnenkort willen we elkaar nog een keer het jawoord geven. Als extra bevestiging. Misschien dan nu in de echt verbonden door de huidige burgemeester **CAROLA SCHOUTEN**.

Hoe hebben jullie elkaar leren kennen?

Wendy: 'Een vriendin en ik gingen uit op een avond dat we hadden besloten om mensen meer complimenten te geven. Vaak denk je iets, maar zeg je het niet. Dat gingen wij dus even veranderen. Al vrij snel zagen we een man in een mooi pak die het eerste complimentje kreeg. Later op de avond zagen we hem weer, dacht die vriendin, maar ik zag al meteen dat het iemand anders was. Iemand veel knapper. Sander dus, ook geheel in pak. Wie gaat daar nou in uit? Dat valt hartstikke op. Het is een beetje overdreven. We raakten aan de praat en ik kon niet achterhalen waarom hij mij zo bekend voorkwam. We wisselden mailadressen uit en gingen even later een hapje eten bij de Bazar. O, en dat bekende gezicht, dat bleek uit de Viva te komen. Mijn moeder had dat thuis openliggen en de buurvrouw zamelde handtekeningen in om hem 'Rotterdammer van het jaar' te maken.'

Twaalf jaar later werd er getrouwd.

Sander: 'Na een heel lang onderzoek, ja. In Spanje had ik heel groot een boodschap voor haar in het zand geschreven en vroeg ik haar vanuit het hotel naar buiten te kijken. *Wendy, wil je met me vrouwen*, stond er. Kwam ik met een A4'tje binnen. En een tijdje later: *Wendy, wil je met me bouwen*. Stond ik met een doos Lego voor haar neus. Zo is dat

een tijdje doorgedaan, tot ik er uiteindelijk het woord *Trouwen* van maakte.'

Als hoofdredacteur van de Straatkrant was je al bedreven in het helpen van mensen. Nu doe je dat via je eigen Sunday Foundation.

'Daarmee help ik kinderen uit benarde situaties te halen, zoals kindsclaven die werken in diamantmijnen of in de prostitutie om te overleven. Door scholen te bouwen, geven we hun een kans op een betere toekomst. In Sierra Leone, door de Verenigde Naties ooit bestempeld als de slechtste plek op aarde, hebben we bijvoorbeeld sinds 2008 maar liefst 57 scholen gebouwd. Hier in Nederland jammeren kinderen wel eens dat ze naar school moeten. Daar moet je die jongens en meiden bijna het klaslokaal uittrekken. Zo blij en dankbaar zijn ze dat ze iets kunnen leren.'

Wat vindt het thuisfront van je vele reizen?

'Wendy vindt het weleens moeilijk dat ik zeg: *Ik zou mijn eigen leven opofferen om dat van anderen beter te maken*. Omdat ik daarmee ook dat van hen voor een deel zou opofferen. Ik begrijp dat ergens wel. Op de meest risicovolle reizen neem ik haar niet mee. Omdat ik haar niet in gevaar wil brengen. Wendy zegt altijd dat ze het er niet mee eens is dat ik die plekken opzoek, maar ze staat desondanks wel achter me. Die zin ben ik nooit vergeten.'

Maar je moet er wel mee leven, Wendy.

Wendy: 'Ik vertrouw heel erg op zijn kompas, dus ik zal hem ook

Lees verder op de volgende pagina.

SANNE, en daar kon ze op haar manier over moederen. Ze had haar eigen leven en werk, met ruimte en vriendinnen. Samen nog een kindje krijgen stond niet per se op de planning, tot aan dat gesprek in het restaurant waarbij ik niet wist hoelang ik nog verder kon. Nog diezelfde avond hebben we de pil weggegooid en, als of het zo moest zijn: binnen twee maanden was ze zwanger.'

Inmiddels is Krijn tien jaar.

'Uit die vreselijke situatie kwam een heel leuk ventje, want zonder het gedoe met mijn evenwichtsorganen waren wij nooit ouders geworden. Daar ben ik van overtuigd. Krijn gaf mij mijn levensgeluk terug. De wil om door te gaan. Zonder hem was ik er misschien niet meer geweest. Dan was ik wellicht in die hut gaan liggen om mezelf uit te hongeren. Sindsdien is alles in een stijgende lijn gegaan. Ook qua gezondheid.'

Zij zou dan alleen zijn achtergebleven. 'Dat was haar grootste angst. Ze zei: 'Stel dat jij gaat, dan heb ik niets meer van ons.' Daarop zijn we over kinderen gaan praten. Daarvoor waren we er nooit zo bewust mee bezig. Ik had al een dochter uit een eerdere relatie,

nooit tegenhouden in wat hij wil. Ik geef hem wel mijn gevoel mee. Ik weet dat je overal een ongeluk kunt krijgen, maar hij komt op plekken waar dat nu eenmaal sneller het geval is. Ook in Sierra Leone waar hij het meest komt. Ik wil mijn ogen daar niet voor sluiten, maar het ook niet continu benadrukken. Ja, er hangt ergens altijd een donkere wolk boven ons als hij op reis is, maar ik heb echter altijd het gevoel gehad: als hem daar iets overkomt, dan is hij in elk geval bij mensen die van hem houden. Dan kan ik er vrede mee hebben.'

In 2013 ging het bij thuiskomst gruwelijk mis.

Sander: 'Het was 27 augustus 2013, net na een reeks bezoeken aan oorlogsgebieden in Zuid-Soedan, Oost-Congo en Mauritanië. Ik werd 's ochtends wakker en het was bal. Amper opgestaan ging ik direct naast mijn bed onderuit en kon ik nauwelijks op m'n benen blijven staan. Alles draaide en ik had een enorme piep in mijn hoofd die maar niet wegging. Ik bleek tinnitus te hebben opgelopen en kampte met twee beschadigde evenwichtsorganen. Er was vijftig procent kans op uitval van beide organen. De kans dat het nog goed zou komen, was klein.'

Wat was het verdere vooruitzicht?

'Daar kwam ik op een vrij aparte manier achter. Een bevriende professor stuurde mij niet lang daarna een presentatie door met de vraag of ik daar, met mijn journalistieke oog, even naar kon kijken. Simpelweg of de tekst lekker liep en het allemaal een beetje begrijpelijk was opgeschreven. Die professor was echter even

vergeten dat juist die presentatie ging over wat ik op dat moment doormaakte. Zodoende las ik hoe ik zelf kon gaan eindigen als mijn kwalen verder doortrokken: kotsend en kruipend over de grond. En er was een grote kans dat ik doof zou worden. Toen heb ik wel even diep gezeten.'

Veroorzaakt door je ervaringen in het buitenland?

'Ik denk dat mijn lichaam jarenlang in een extreme vorm van paraatheid stond en dat ik knapte op het moment dat ik thuis weer even in de relaxmodus zat. Ik heb zo veel onder vuur gelegen en angstige momenten met lokale maffia die bij ons verhaal kwamen halen. En niet te vergeten de 450.000 mensen die we in onze projecten hebben zitten, waaronder 30.000 leerlingen die van straat zijn geplukt. Dat geeft een enorme verantwoordelijkheid.'

Hoe ging je om met de mogelijke lichamelijke tegenslagen die je nog te wachten stonden?

'Niet. Ik heb letterlijk met Wendy in een restaurantje gezeten en het erover gehad hoe ik mijn einde voor me zag. Zou het nog slechter worden dan op dat moment, dan ik wilde stoppen met eten en drinken en in een lemen hut in Afrika wachten op het einde. Dat is geen zelfmoord, maar een dood zoals de Romeinen dat vroeger deden.'

Begreep Wendy die keuze?

'Leuk is anders. Ze was er natuurlijk niet blij mee. Net als dat ze me voorafgaand aan sommige reizen ook steeds weer vraagt of ik die wel moet maken. Ze stond echter, ook hierbij, wel achter me. Omdat ze weet wat ik allemaal moet doormaken en welk leed ik in al

KRIJN OVER KRAMER

'Toen papa en mama de reden vertelden dat ik besta, omdat hij zich eerst niet zo fijn voelde en nu ik er ben weer wel, heb ik hem meteen geknuffeld,' vertelt zoonje **KRIJN**. 'Omdat het zo'n mooi verhaal is. We stoeien ook veel of hij geeft me soms iets om snoep van te kopen. Ik weet dat papa iedereen die hij tegenkomt altijd ouwe dibbes noemt, maar ik ben meestal gewoon Krijntje. Ik zie het niet altijd als mijn vader op televisie is. Vaak is dat pas laat en lig ik al in bed. Soms is het stom dat hij wat bekender is, omdat hij gewoon mijn vader moet zijn bij wie ik geintjes kan uithalen. Zoals tandpasta op het wc-papier doen als hij heel nodig moet. Een andere keer is het weer leuk, zoals nu op deze cruise. Dat kan omdat hij dit werk doet. Of ik later ook werk in Afrika ga doen, weet ik nog niet. Basketbal lijkt me namelijk ook wel wat. Als ik voldoende spinazie eet, word ik misschien wel lang genoeg daarvoor.'

Je bent weer in evenwicht, letterlijk, maar de tinnitus is nooit weggegaan.

'Die lijkt met het jaar zelfs erger te worden, maar daar laat ik mijn levensgeluk niet meer van afhangen. Ik heb doorkliefde kinderschedeltjes gezien in Rwanda en moeten wegduiken voor raketten in Oekraïne. Zou ik me dan serieus druk moeten maken om een piepje in mijn hoofd? De ellende van mensen in dat soort landen maken mijn kwaal, die ooit zo groot was voor me, ook wel weer heel erg klein. Toen ik me dat realiseerde, heb ik thuis een mooi wijntje opengetrokken en geproost op het omarmen van mijn situatie. Ogen dicht en het is net of je in Zuid-Frankrijk zit met krekels geluiden op de achtergrond. Die krekels horen vanaf nu bij mij en niemand komt aan die krekels. Dat zijn mijn vriendjes. Die piep is gewoon mijn houten poot geworden. Dat hoort bij Sander. Of je het nu leuk vindt of niet.'

Begreep jij zijn klachten, Wendy?

Wendy: 'Ik sta redelijk stabiel in het leven, maar bij Sander gaat alles heel erg op en neer. Alles is of heel leuk of ontzettend zwaar. Toen hij die tinnitus ontwikkelde, dacht ik daarom weleens: *Man, stel je niet aan!* Huilend ging ik naar mijn vader die ook zo'n piep in zijn hoofd heeft, maar waar ik hem nooit over hoor klagen. Daarop zei hij me: *'Schat, ik sta soms met mijn hoofd tegen de muur te bonken om het eruit te krijgen. Ik heb tegen je moeder gezegd dat ik soms niet langer zo door wil.'* Toen ik dat hoorde voelde ik me zo schuldig tegenover Sander. Als mijn vader, de meest stabiele man die ik ken, er zo mee omgaat, hoe moet het dan voor hem zijn? Een man die dingen heel groot beleefd. Sinds dat moment heb ik er meer begrip voor.'

Met als beloning: een vakantie als gezin.

Wendy: 'Krijn het zo naar zijn zien hebben is het grootste geschenk denkbaar. Of we nu in een van de vele restaurantjes zaten, aan het zwembad of op het balkonnetje van mijn hut, het was allemaal heerlijk. Het geluid van de golven, de zon die ondergaat. Je ervaart hier complete rust.' Sander: 'Mijn fijnste plek was het achterdek met m'n favoriete ober uit Kenia. Onder het genot van een colaatje hebben we heel wat goede gesprekken met elkaar gevoerd.'

FAMILY FIRST

MSC CRUISES: DÉ VAKANTIEFORMULE VOOR HET HELE GEZIN

Een gezinsvakantie plannen is niet altijd een eenvoudige opgave. De één zoekt ontspanning, de ander hunkert naar avontuur of vermaak. En dan zijn er nog die graag iets nieuws ontdekken. MSC Cruises weet precies hoe ze aan al die wensen tegemoetkomen. Aan boord van hun moderne schepen vindt ieder gezinslid zijn eigen stukje paradijs - van rust tot actie, van kinderplezier tot ultiem comfort. Zonder concessies, mét plezier voor iedereen.

SPEELPLEZIER EN ONTSPANNING

Kinderen en tieners hebben aan boord hun eigen plekje, helemaal afgestemd op hun leeftijd. Zo is er een Baby Club (0-3 jaar), een Mini Club (3-6 jaar), een Junior Club (7-11 jaar), een Young Club (12-14 jaar) en een Teen Club (15-17 jaar). Hier kunnen ze zich uitleven met knutselen, games of themafeestes, onder begeleiding van professionele animatoren. Ondertussen kunnen ouders helemaal tot rust komen. Een ontspannende massage in de spa, een moment op het zonnedek of een verfrissende duik in het zwembad: het kan allemaal. Liever wat actiever? Dan lonkt de fitnessruimte of een verkwikkende yogasessie.

MOMENTEN DIE BLIJVEN

Naast de aparte activiteiten is er ook veel ruimte voor gezinsmomenten. Overdag zijn het waterpark, het zwembad en het dek met minigolf populaire ontmoetingsplekken. 's Avonds is er keuze genoeg om samen te dineren - van het hoofdrestaurant met internationale gerechten tot gezellige specialiteitenrestaurants waar ook de jongste fijnproevers hun gading vinden. Daarna start het avondprogramma: een meeslepende theatershow, livemuziek of een themafeest op het dek. Zo is er op elk moment van de dag iets leuks te beleven - of je nu samen bent of even apart.

CRUISEN NAAR DE ZON, CULTUUR OF NATUUR

MSC Cruises vaart naar tal van bestemmingen in de Middellandse Zee, de Caribbean en Noord-Europa. Onderweg worden excursies aangeboden die ook families aanspreken: van rustige stranddagen en culturele stadsbezoeken tot actieve uitstappen in de natuur. Het aanbod is afgestemd op verschillende leeftijden en interesses, zodat niemand zich hoeft te vervelen.

HANDIG EN COMFORTABEL

Ook qua accommodatie is aan gezinnen gedacht. Ruime hutten of onderling verbonden hutten maken het makkelijk om dicht bij elkaar te blijven. Kinderstoelen, aangepaste zwembaden, tienerzones en meertalige animatie dragen bij aan het comfort en de veiligheid aan boord. Alles is voorzien om gezinnen een zorgeloze en plezierige tijd te bieden.

EEN ALLES-IN-ÉÉN VAKANTIEFORMULE

Met een mix van ontspanning, vermaak en ontdekking is een vakantie met MSC Cruises ideaal voor families die op zoek zijn naar gemak én belevenis. Elke dag biedt nieuwe indrukken, zonder dat er iets geregeld hoeft te worden. De perfecte gezinsvakantie? Die beleef je bij ons, op zee en aan land. Meer info over het aanbod van MSC Cruises op www.msccruises.nl

